

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Uslands skola

Giltighetstid: 2020-08-01 – 2021-07-31

Ansvarig rektor: Margareta Brander

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

”Usland – en skola där vi skapar lust till lärande”

En skola där varje individ behandlas respektfullt oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

- All personal på skolan känner till vad som står i våra lagar och förordningar.
- Skolan ska fortsätta att utveckla en gemensam kompetens så att det finns en samsyn när det gäller förhållningssätt. Det ska genomsyra den vardagliga verksamheten på alla nivåer (individ, grupp och enhetsnivå) och att all personal är väl insatt i skolans likabehandlingsplan.
- Alla (personal, elever och föräldrar) känner till vem man vänder sig till om någon incident inträffar.
- Skolan har en Nolltoleransgrupp som består av representanter från skolans olika verksamheter träffas 1 gång i månaden. De håller sig uppdaterad runt senaste forskning och aktuell litteratur som sedan förmedlas till övrig personal bl.a. på APT och konferenser. Nolltoleransgruppen följer upp LISA-rapporteringar, har samtal med berörda elever i de fall där kränkningar har uppstått och följer upp tankar och åsikter från skolans elevråd och kompisstödjare. Nolltoleransgruppen genomför kartläggning inför Likabehandlingsplanen tillsammans med skolans övriga personal. Gruppen sammanställer resultatet och presenterar det vid APT innan beslut tas att planen gäller för nästa läsår.

3. Kartläggning av riskområden

Under maj 2020 genomförde skolan en kartläggning, där varje elev och pedagog på skolan fått möjlighet att uttrycka hur de upplever sin och gruppens situation, utifrån om det finns otrygga platser ute och inne på skolan. Skolan gjorde också en

kartläggning vilka sociala medier eleverna befinner sig på och om de blivit utsatt för kränkningar på nätet och i så fall på vilket sätt.

Över 95 % av eleverna upplever trygghet i skolans lokaler och omgivning. Ett fåtal elever upplever sig otrygg vid vissa ingångar och/eller kapprum och ett fåtal elever upplever otrygghet vid Gaga-planen där det kan upplevas som eleverna spelar hårt mot varandra.

14 % av eleverna svarade att de blivit kränkt en eller flera gånger på nätet under det senaste året. Det är en minskning jämfört med föregående år. Kränkningarna har bestått av nedsättande kommentarer och uppmaningar eller att elever till exempel blir blockade av varandra.

Slutsats:

Utifrån kartläggningen ser vi ett behov av att eleverna behöver lära varandra bättre över årskurserna.

Vi ser också ett behov av att arbeta medvetet kring sociala medier för alla åldrar och ett behov av att öka personals närvaro i kapphallarna/entréerna.

4. Mål för arbetet

- Personalen ska tillsammans med eleverna bedriva ett medvetet arbete med att alla elever på skolan ska känna sig trygga oavsett om de befinner sig utomhus eller inomhus.
- Pedagogerna ska verka för ökad trygghet kring in- och utgångar och i kapprummen.
- Pedagogerna ska arbeta för att medvetandegöra eleverna om riskerna med att vara aktiva på sociala medier och vilka konsekvenser det kan få.

5. Handlingsplan

- Personal och elever arbetar aktivt tillsammans för en hållbar och välfungerande fadderverksamhet i alla klasser; Förskoleklass - åk 3, åk 1 - åk 4, åk 2 - åk 5 och åk 3 - åk 6. Pedagogerna träffas vid terminsstarten och gör upp en planering för fadderverksamheten under läsåret.
- Att som pedagog vara närvarande vid de in- och utgångar och kapprum där de yngre eleverna känner sig otrygga. Planera så att det finns pedagoger som möter upp i kapprummet vid raster.
- Pedagoger och elever arbetar aktivt och kontinuerligt med *"Hur vi är med varandra på nätet"* (åk 1-6) som Nolltoleransgruppen tagit fram kring förhållningssätt och kränkningar på sociala medier. Att utbilda och göra eleverna medvetna om hur sociala medier påverkar oss. Arrangera en gemensam träff för alla föräldrar kring sociala medier och vad eleverna gör på nätet - *"Att bli nätsmart med rätt stöd"*.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Skolan har fortlöpande följt upp rastverksamheten vid veckokonferenser, och kontinuerligt tagit upp, diskuterat och åtgärdat eventuella problem som uppstått.

Under läsåret har personalen verkat för att öka tryggheten kring omklädningssituationen genom att vara närvarande. Elevrådet har tillsammans med rektorer också lyft olika förslag på hur man kan förbättra tryggheten i omklädningsrummet, bland annat en skärm som förhindrar insyn när man öppnar dörren. Rektorerna har lyft frågan vidare med Drakfastigheter som ska installera skärmar i omklädningsrummen. Elevrådet har beslutat om förhållningsregler som ska gälla i omklädningsrummet. De har förankrats i samtliga klasser och personalen hjälper eleverna att hålla sig till dom.

Skolan hade planerat ett arbetsområde med gemensamt arbetsmaterial för samtliga klasser i skolan inriktning på sociala medier som Nolltolerans tog fram. Arbetsmaterialet finns på skolan, men insatsen har inte genomförts på grund av Covid 19. Planen är att det ska genomföras under kommande läsår.

Skolan hade planerat att genomföra en informationskväll under vårterminen 2020 för vårdnadshavare; ”Att bli nätsmart med rätt stöd”. Den planerade informationskvällen ställdes in på grund de riktlinjer som Folkhälsomyndigheterna och regeringen gick ut med utifrån Covid 19. Denna informationskväll planeras till hösten om inte Folkhälsomyndigheterna och regeringen beslutar annat.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Varje klass från årskurs 1-6 utser en representant till skolans elevråd. De träffas tillsammans med skolledare 1 gång/månad. Elevrådet är delaktigt i arbetet med Likabehandlingsplanen genom att besluta om *Skolans trivselregler* i början av läsåret. De blir också involverade i aktuella frågor som rör skolan.

Varje klass från åk 3-6 utser två kompisstödjare, en pojke och en flicka. Kompisstödjarna är med och utformar *skolans kompisljus* tillsammans med sina klasskamrater. Kompisstödjarna bryr sig om och säger ifrån, ställer inte upp på mobbing, är en positiv förebild och en schysst kompis. Kompisstödjarna träffas en gång i månaden tillsammans med ansvarig representant från Nolltoleransgruppen för att prata om hur de upplever att det är på skolan, rasten och i klassen. Kompisstödjarna planerar och genomför en aktivitetsdag för övriga elever på skolan.

8. Rutiner för akuta situationer

När skolan får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling av annan elev eller vuxen, är skolans personal skyldig att anmäla detta till rektor. Om elever och/eller deras vårdnadshavare får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling rapporteras det i första hand till berörd klasslärare/ pedagog eller till rektor.

När skolan får kännedom om en kränkning inträder anmälningsskyldighet, utrednings- och åtgärdsskyldighet. Rektor ska skyndsamt skicka ”Anmälan om kränkande behandling” till sin verksamhetschef.

Verksamhetschefen fattar beslut i ärendet och skickar vidare till Barn- och utbildningskontoret.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev kränker elev

- Klasslärare/pedagoger ansvarar för att berörda blir inkopplade.
- Klasslärare/pedagoger anmäler till rektor.
- Vid behov kopplas skolans Nolltoleransgrupp mot kränkande behandling in.
- Enskilda samtal förs med den/de som blivit kränkt/a och den/de som kränker.
- Vid samtalen deltar två pedagoger/lärare från Nolltoleransgruppen, varav en dokumenterar.
- Den/de som kränker och den/de som blivit kränkt/a sammanförs om det anses lämpligt. Vid behov kontaktas vårdnadshavare före samtalet.
- Samtal till vårdnadshavare till inblandade elever.
- Uppföljning inom en vecka, och därefter enligt överenskommelse.

Åtgärder som vidtas ska grundas på utredningen i det enskilda fallet, och de skall följas upp och dokumenteras. I varje enskilt fall ska det bedömas om en anmälan skall göras till andra myndigheter t.ex. arbetsmiljöverket och polis.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar elev

Om en elev upplever sig kränkt av någon ur personalen i verksamheten, ska utredningen ledas av rektor.

- Enskilda samtal förs med den/de som blivit kränkt/a och den/de som kränker. Vid samtalen deltar rektor, facklig representant och annan rektor i verksamhetsområdet eller verksamhetschef. Samtalet dokumenteras.
- Den/de som kränker och den/de som blivit kränkt/a sammanförs om det anses lämpligt och om vårdnadshavare ger sitt medgivande.
- Samtal till vårdnadshavare till inblandade elever.
- Uppföljning inom en vecka, och därefter enligt överenskommelse.

9. Skolans trivselregler

- Vi använder ett vardat språk.
- Skolan har mobilförbud under hela skoldagen.
- Eleverna ansvarar för sina personliga tillhörigheter.

INNE

- Vi går i korridorerna.
- Godis- och tuggummiförbud gäller både inne och ute under skoltid utom vid speciella festligheter.
- Vi tar av oss mössan/kepsen inomhus.

UTE

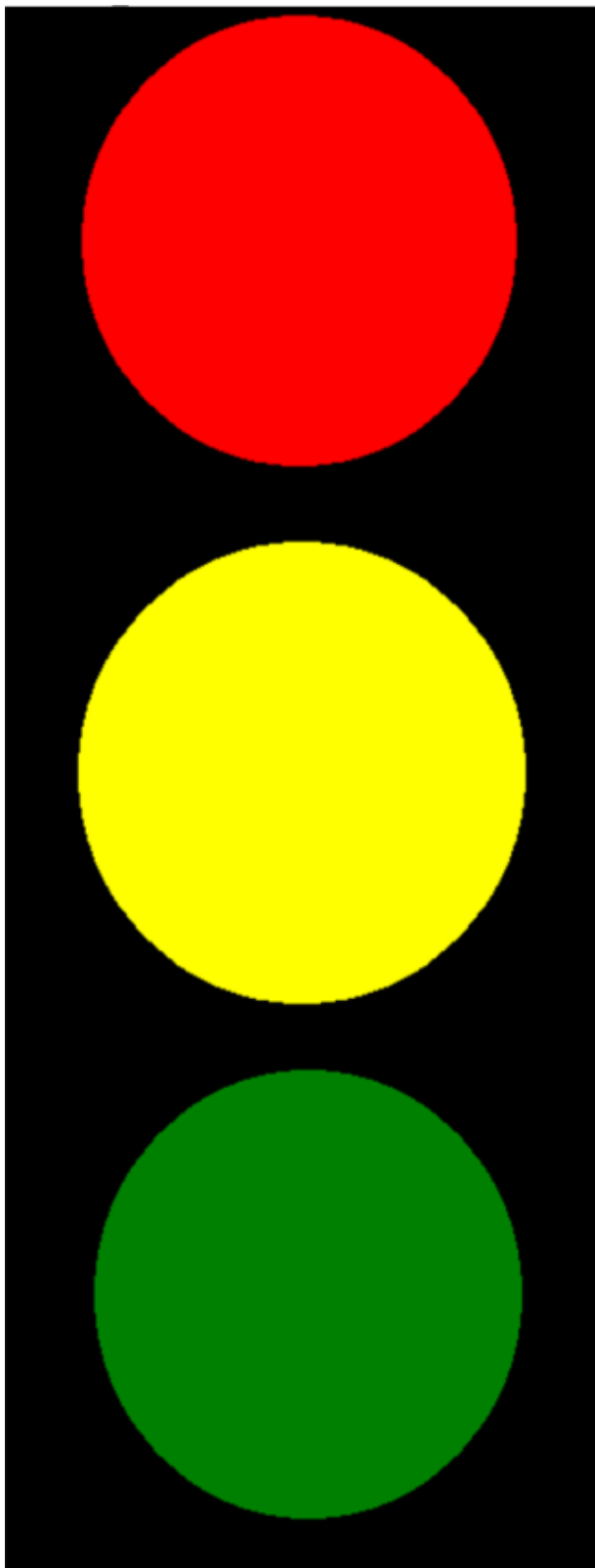
- Rastvaktens ord gäller.
- Snöbollskastning är förbjuden.
- Skateboard, sparkcykel, rullskridskor och inlines används endast på löparbanan.
- Cyklar och sparkcyklar lämnas på cykelparkeringen.

SKADEGÖRELSE

- Vid skadegörelse, t.ex. trasig fönsterruta, avgör skolan tillsammans med vårdnadshavare vilken åtgärd som vidtas.

10. Kompisljuset

RÖTT

- Att mobba.
- Att upprepade gånger utsätta någon för något.
- Att skada eller slå någon med vilje.
- Att klottra, slå sönder eller förstöra med vilje.
- Att hota någon, t.ex. "annars ska jag slå dig".
- Att "frysa ut" någon.
- Att stjäla.
- Att förstöra, rota och gömma andras saker.
- Att säga/göra/skriva kränkande saker till varandra, t.ex. att sprida rykten.
- Att göra någon ledsen/illa med vilje.
- Att skolka.
- Att bryta mot skolans regler.

GULT

- Att retas och knuffas.
- Att förstöra andras lekar.
- Att säga otrevliga saker t.ex. svära
- Att ljuga och svika.
- Att skratta åt någon som råkar säga/göra fel.
- Att säga förlåt och inte mena det.
- Att skräpa ner.

GRÖNT

- Att alla får var med.
- Att vara snäll och trevlig.
- Att lyssna på varandra..
- Att ge beröm.
- Att visa hänsyn och omtanke.
- Att hjälpa och stötta varandra.
- Att dela med sig.
- Att ställa upp för varandra.
- Att känna det man känner.
- Att få tycka det man tycker.
- Att "hälsa" på varandra.
- Att respektera varandra och varandras olikheter.
- Att säga förlåt och mena det.

11. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av

funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den

personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.